

**Hvordan tidlig indsats forstås,
og hvad skal der til for at
kunne arbejde med tidlig
indsats?**

Tidlig indsats

En tidlig indsats kan igangsættes på alle tidspunkter i børn og unges liv alt efter problemets karakter, opståen og udvikling. Tidlige indsatser kan i forlængelse heraf variere i forhold til, om der er tale om:

- Primær forebyggelse (at forhindre, at problemer opstår)
- Sekundær forebyggelse (at opspore og begrænse et problem, tidligst muligt)
- Tertiær forebyggelse (at hindre tilbagefald, udvikling eller forværring af et problem).

Det er en vigtig opgave for det pædagogiske personale at have øje for børn, som er i risiko for at stå uden for fællesskabet.

Fire risikofaktorer og barnets risiko for at komme i en udsat position er særlig påvirket af:

- Familiemæssige og strukturelle faktorer (fx sygdom, skilsmisse, forældreevne, forældres uddannelsesniveau, indkomst, arbejdsmarkedsstatus)
- Psykiske og fysiske funktionsnedsættelser
- Sproglige vanskeligheder
- Miljøet i dagtilbuddet.

Solrøds Børne- og Ungepolitik

4. Tidlig indsats og forebyggelse

I Solrød Kommune er tidlig indsats, når vi sætter tidligt ind i et forløb uanset, hvornår i barnets eller den unges liv, der er behov for det. Vores indsats har betydning for barnet og den unge resten af livet. Derfor er indsatsen vigtig og kræver, at vi har en stærk faglig viden og et tværfagligt samarbejde.

Vi arbejder forebyggende, så alle børn og unge får mulighed for at leve et godt og trygt liv. Nogle børn, unge og familier står i særlige udfordringer, der kræver, at vi kan give ekstra støtte til stabile rammer og til en god udvikling og trivsel.

Alle, der er omkring børn og unge, skal reagere tidligt, hvis der opstår tegn på mistrivsel, så vi rettidigt kan handle.

Vi prioriterer:

- At alle medarbejdere er rustet til at opspore tegn på mistrivsel med fokus på tidlig indsats og forebyggelse
- Et godt samarbejde med netværket omkring børn og unge for at finde de bedste løsninger for den enkelte
- Målrettede indsatser tæt på børn og unges hverdag og med inddragelse af deres stemme

Dagtilbudsloven § 7

- Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv

Definition: Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner anses i tråd med den styrkede pædagogiske læreplan som en sammen-sat gruppe. Det at være i en udsat position er dynamisk og kontekstbestemt, og et barn kan derfor være i en udsat position i kortere eller længere tid. Det kan bl.a. være forbundet med en social og/eller økonomisk udsat familiebaggrund, psykiske og fysiske funktionsnedsættelser samt børn, der er i risiko for at blive marginaliseret i forhold til fællesskabet i dagtilbuddet.

Stigende andel af børn i udsatte positioner

- Gennem de seneste år har fagprofessionelle og kommuner oplevet, at opgaven med at støtte børn i udsatte positioner i dagtilbud er vokset (EVA, 2022).
- Den oplevelse deler de med 79 % af daginstitutionslederne, der er enige eller overvejende enige i, at der de seneste fem år er kommet flere børn i udsatte positioner i deres institutioner (EVA, 2024).
- En anden aktuel undersøgelse fra Børne og Undervisningsministeriet af PPR's samarbejde med dagtilbud viser, at en stor andel af PPR-lederne (84 %) og dagtilbudsdcheferne (69 %) oplever en stigning i andelen af børn i mistrivsel (Børne og Undervisningsministeriet, 2024).

Inklusion / segregering

- Udviklingen i Solrød Kommune ligner den udvikling, der ses på landsplan.
- Flere undersøgelser viser, at segregerede børn og unge ofte ikke kommer videre i uddannelse/beskæftigelse.
- I Solrød er den faktiske segregeringsgrad 5,0 %, hvilket er over den forventede segregeringsgrad på 3,8%. Landsgennemsnittet er 4,9 % målt over en 3årig periode.

Man kan derfor spørge sig selv om vi er gode nok til at skabe rammer som børnene kan trives og udvikle sig i?

- Flere kommuner er i gang med tiltag, som kan bidrage til vende udviklingen ved at styrke almenområdet.

Økonomisk udvikling på støttekorps og specialtilbud på dagtilbudsområdet

I mio. kr. i 2025-priser	R 2019	R 2020	R 2021	R 2022	R 2023	OB 2024	KB 2024	B 2025	Udvikling mellem R 2019 og B 2025
Støttepædagoger	11,3	11,7	12,5	9,0	8,5	8,9	9,9	8,9	-21,8 %
Solsikken	0,0	0,0	0,0	2,1	3,7	3,9	4,0	4,0	85,8 % (siden 2022)
Sprogstimulering	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	-4,1 %
Særlige dagtilbud	2,8	3,2	3,6	3,5	5,2	6,6	5,6	6,6	131,2 %
Øvrige udgifter	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-10,8 %
I alt	15,3	16,1	17,1	15,7	18,4	20,5	20,5	20,5	33,8 %

Fællesskabets betydning

- Et stigende antal af børn i udsatte positioner betyder ikke nødvendigvis flere børn i mistrivsel. Men det betyder, at der er brug for en stærk almenpædagogik i vores almene dagtilbud.
- Hvis vi vil se nærmere på, om et barn i risiko for at komme i en udsat position også er udsat i dagtilbuddet, er fællesskaberne et godt sted at kigge hen.
- Deltagelsesmuligheder i fællesskaberne med de andre børn, er helt centrale for at modarbejde udsathed og sikre trivsel for alle børn.

Fra barnets perspektiv

- <https://youtu.be/5AEnvJoz0Z8>

Isbjergsmodel

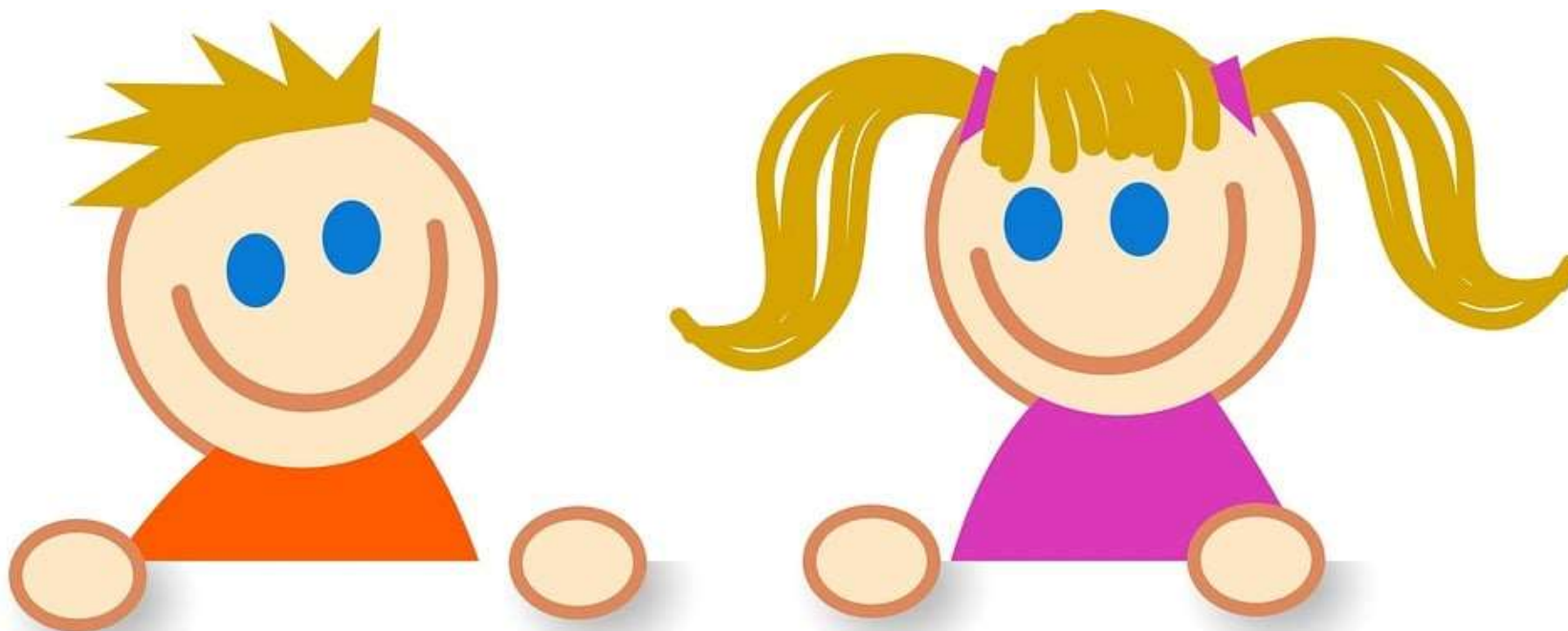
Adfærden vi ser:

- Udadreagerende
- Ked af det
- Urolig
- Grænseoverskridende

Kerneudfordringer:

- Impulsstyret
- Hukommelsesvanskeligheder
- Kognitive vanskeligheder
- Sproglige vanskeligheder
- Vanskeligheder med empati og social samspil

Børn gør det bedste, de kan!

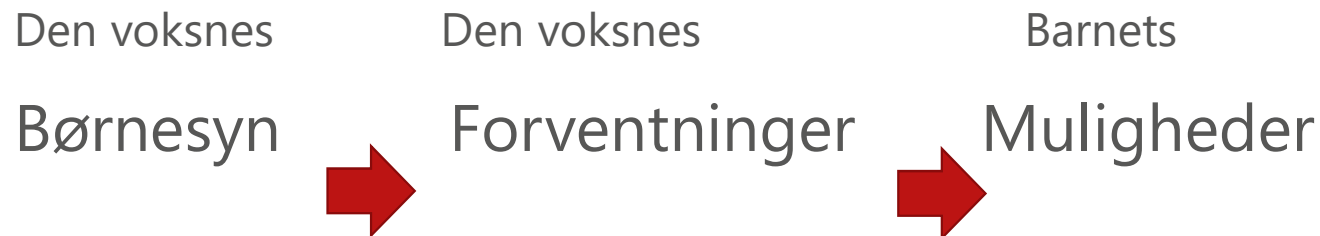
Forskellige perspektiver, vi kan have for øje

- Vores børnesyn
- Vores struktur og vores organisering
- Vores samarbejde internt og tværfagligt
- Vores pædagogiske metoder og praksis

Derfor sætter vi fokus på børnesyn

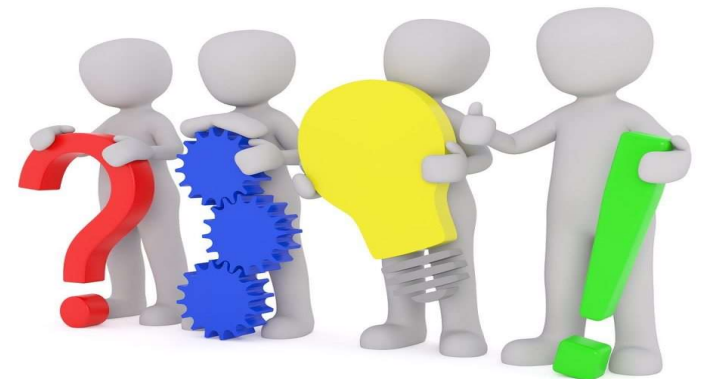
Det børnesyn vi har (både generelt og individuelt) er styrende for de forventninger vi har til barnet.

De forventninger, vi har er styrende for de muligheder barnet får.

Vores struktur og vores organisering

- Opdeling af børnegruppen – alle sammen – to grupper – mindre grupper
- De voksnes fordeling
- Dagtilbuddets fysiske rammer og muligheder

Samarbejde

- Hvor bevidste er vi om vores roller og fordeling af opgaver i dagligdagen
- Hvordan samarbejder vi med eksterne samarbejdspartnere ex. logopæd og psykolog –evt. i sampraksis omkring børnegruppen

Støtte til børnene kræver ny viden

- Når der kommer flere børn i udsatte positioner, kræver det at personalet justerer praksis. Det kræver ny viden, nye metoder, så man ved hvad man skal gøre, når det man plejer at gøre ikke virker.

Pædagogiske metoder og praksis – adgang til den rette viden

- Tilpasse og forandre pædagogikken efter børnegruppen med fokus på udviklende fællesskaber for alle børn
- Særlige metoder som imødekommer børnenes individuelle behov –
 - individuelle tiltag eller som del af den generelle pædagogiske praksis.
 - sampraksis med andre fagpersoner

Spørgsmål til forældrene:

- Hvilke opmærksomheder har forældregruppen i forhold til arbejdet med tidlig indsats og styrkelse af fællesskaberne i dagtilbuddene?
- Hvad vil I råde politikerne til at have fokus på?